

VATANDAŞLIK VE İNSAN HAKLARI EĞİTİMİ

ÜNİTE: DEVLET, DEMOKRASİ, ANAYASA, VATANDAŞLIK, VATANDAŞLIK HAKLARI VE SORUMLULUKLARI

Konu: Devlet, Demokrasi, Anayasa, Vatandaşlık, Vatandaşlık Hakları ve Sorumlulukları

ÖRNEK SORULAR VE ÇÖZÜMLERİ

1. Devlet, toprak bütünlüğüne dayalı siyasi bakımdan örgütlenmiş, millet veya milletler topluluğunun oluşturduğu hukuki bir varlıktır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Devlet sürekli bir kurumdur.
- B) Devlet soyut bir kavramdır.
- C) Devlet sürekliliğini otoritesiyle sağlar.
- D) Devlet siyasi örgütlenmeden yoksundur.

Çözüm:

Devletin siyasi örgütlenmeden yoksun olduğu söylenemez. Devlet siyasi bakımdan örgütlenmiş millet veya milletler topluluğunun oluşturduğu hukuki bir varlıktır. Sürekli bir kavramdır, sürekliliğini otoritesiyle sağlar. Devlet soyut bir kavramdır. Ancak seçilenlerin oluşturduğu hükümet, devlet adına siyasal iktidarı, denetimi, otoriteyi kullanır. Doğru seçenek "D" dir.

2. Devlet, insanların uyması gereken kuralları koyan, onları bu kurallara uymaya zorlayan, uymayanları cezalandıran ve insanları çeşitli tehlikelerden koruyarak onların ihtiyaçlarını karşılayan örgütlü bir güçtür.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi devletin görevleri arasında yer almaz?

- A) İnsanların uyması gereken kuralları koymak
- B) İnsanları çeşitli tehlikelerden korumak
- C) Kamu kuruluşlarını kişisel çıkarlara uygun düzenlemek
- D) Toplumun güvenliğini sağlamak

Çözüm:

İnsanların uyması gereken kuralları koymak, insanları çeşitli tehlikelerden korumak, toplumun güvenliğini sağlamak, koyduğu kurallara uymayanları cezalandırmak devletin görevleri arasındadır. Ancak kamu kuruluşlarını kişisel çıkarlara uygun düzenlemek devletin görevleri arasında yer almaz. Devlet, kişisel çıkarlardan çok toplum çıkarlarını ön planda tutar. Bu duruma kamu yararı da denir. Doğru seçenek "C" dir.

3. Aşağıdakilerden hangisi devletin temel özelliklerinden biri değildir?

- A) Devlet üstün otoriteyi temsil eder.
- B) İşbölümü ve dayanışmayı esas alır.
- C) Bazı grupların çıkarlarına hizmet eder.
- D) Devlet otoritesi yapıcı, kurucu ve devamlıdır.

Çözüm:

Devletin temel özellikleri şöyle sıralanabilir: Devlet, üstün otoriteyi temsil eder. İş bölümü ve dayanışmayı esas alır. Devlet otoritesi yapıcı, kurucu ve devamlıdır. Devlet, siyasal, meşru ve hukuksaldır. Devlet otoritesiyle kanunların yapılmasını ve uygulanmasını sağlar. Devlet, vatandaşları iç ve dış tehditlere karşı koruma görevini üzerine almıştır. C seçeneğinde belirtildiği gibi, bazı grupların çıkarlarına hizmet etmez.

4. Demokrasi; halkın egemenliğine dayanan yönetim biçimidir. Egemenliğin ulusa ait olduğu bir rejimdir.

Buna göre demokrasi için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yönetenler, sınırsız yetkilere sahiptir.
- B) Yönetilenlerin ana hak ve özgürlükleri geniş ölçüdedir.
- C) Halk egemenliğini kurumlar aracılığıyla kullanır.
- D) Egemenlik kayıtsız şartsız millete aittir.

Çözüm:

Demokrasilerde yönetenlerin sınırsız yetkilere sahip olduğu söylenemez. Demokraside, yönetilenlerin ana hak ve özgürlükleri geniş ölçüde tanınır. Yönetenlerin ise yetkileri sınırlanır, eylem ve işlemleri denetlenir. Yönetenler sorumsuz değildir. Demokraside halk egemenliğin kendisine ait olduğunu bilir ve bu egemenlik hakkını kurumlar aracılığıyla kullanır. Demokrasi; halkın egemenliği temeline dayanan yönetim biçimidir. Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir. Doğru seçenek "A" dır.

5. Anayasa, temel kanundur. Devlet kuruluşlarının yapısını, düzenini, görev ve yetkilerini, devletin ve kişilerin hak ve ödevlerini düzenler. Yürürlükteki kanunlar anayasaya aykırı olamaz.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi anayasanın temel işlevlerinden biri değildir?

- A) Devletin temel organlarının görev ve yetkilerini belirtmek
- B) Komşu ülkelerle yapılan antlaşmalara onay vermek
- C) Devletin, kuruluşunu ve yapısını belirlemek
- D) Devletin ve kişilerin hak ve ödevlerini düzenlemek

Çözüm:

Anayasa, en üst düzeyde ve siyasal nitelikte örgütlenmiş olan devletin, işleyişini sağlar. Anayasa, devletin yönetim şeklini, kişilerin haklarını ve ödevlerini, devlet organlarını ve bu organlar arasındaki ilişkileri belirleyen en genel hukuk kurallarını içeren yazılı kanundur. Anayasa genel kuralları içerir. Komşu ülkelerle yapılan antlaşmalara onay vermek anayasanın işlevlerinden biri değildir. Doğru seçenek "B" dir.

6. Vatandaş, aynı ülkede yaşayan ve devlete vatandaşlık bağı ile bağlı olan kişi demektir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Haklar, vatandaşlıkla başlar.
- B) Vatandaşlık, kişiyi devlete bağlayan, siyasal ve hukuksal bir bağıdır.
- C) Kişi vatandaş olduğu devletin kanunlarına uymak zorundadır.
- D) Yabancı ülkeye gidenler vatandaşlıktan çıkarılırlar.

Çözüm:

Anayasamız, vatandaş olmanın sınırlarını çizmiştir. Buna göre Türk Devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkes Türk'tür. Yabancı ülkeye gidenler vatandaşlıktan çıkarılmazlar. Hiçbir Türk vatana bağlılıkla bağdaşmayan eylemde bulunmadıkça vatandaşlıktan çıkarılamaz. Tüm demokratik toplumlarda vatandaşlıktan çıkarılma veya vatandaşlığa girme yasalarla belirlenmiştir. Yabancı bir ülkeye gitmek vatandaşlıktan çıkarılmaya neden olan bir eylem değildir. Doğru seçenek "D" dir.

7. Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin yönetim yapısı:

- Merkezi yönetim
 - İl yönetimi
 - Yerel yönetim
- olmak üzere üçe ayrılır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi yerel yönetim içinde yer alır?

- A) Cumhurbaşkanı
- B) Başbakan
- C) Belediyeler
- D) Bakanlar Kurulu

Çözüm:

Devletin ana yönetim görevleri merkezi yönetim kuruluşlarınca yürütülür. Ülkemizin merkezi yönetim teşkilatının başında Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulu bulunur. Bakanlar Kurulu ise Başbakan ve bakanlardan oluşur. Ayrıca merkeze de yardımcı kuruluşlarda vardır. Yerel yönetim kuruluşları il özel idare, belediye ve köy olmak üzere üçe ayrılır. İl yönetimi ise vali, il yönetim başkanları ve il idare kurulundan oluşur. Buna göre belediyeler yerel yönetim içinde yer alır. Doğru seçenek "C" dir.

8. İnsanların sosyal ve ekonomik haklarının yanında vatandaşlıktan doğan hak ve ödevleri de vardır.

Bu hak ve ödevlerden hangisi sayesinde vatandaşlar yönetime katılır ve söz sahibi olurlar?

A) Vergi verme	B) Askerlik yapma
C) Seçme, seçilme ve siyasi faaliyette bulunma	D) Kanunlara uyma

Çözüm:

İnsanların sosyal ve ekonomik haklarının yanında vatandaşlıktan doğan hak ve ödevleri vardır. Bu haklardan en önemlisi seçme ve siyasi faaliyette bulunabilme hakkıdır. Vatandaşlar bu hak sayesinde yönetime katılır ve yönetimde söz sahibi olurlar. Seçme ve seçilme, demokrasinin en önemli hak ve özgürlüklerindendir. Doğru seçenek "C" dir.

KONU TESTİ - 1

1. İnsan, toplum içinde doğar, yaşar ve ölür. Tek başına yaşayamaz. Toplum halinde yaşarken, kargaşaları önlemek için bir otoriteye ihtiyaç duymuştur. Bundan dolayı siyasi bir örgütlenme olan devlet doğmuştur.

Yukarıdaki paragrafa göre, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) İnsan, toplum içinde yaşamaya gereksinim duyar.
- B) İnsanlar güvenli bir ortamda yaşamak için bir otoriteye ihtiyaç duymuştur.
- C) Toplum yaşamı örgütlenmeyi gerektirir.
- D) Toplu halde yaşayan insanlar kargaşaları kendi güçleri oranında önlerler.

2. Aşağıdakilerden hangisinde millet kavramının tanımı doğru olarak verilmiştir?

- A) Aynı topraklar üzerinde yaşayan, aralarında dil, duygu, ülkü, gelenek ve görenek birliği olan insan topluluğudur.
- B) Halkın, sesini ülke yöneticilerine duyurmak amacıyla oluşturdukları gönüllü birlikteliktir.
- C) İnsanların, bir arada yaşadığı toprak parçasıdır.
- D) Toprak bütünlüğüne dayalı, siyasi bakımdan örgütlenmiş hukuksal bir varlıktır.

3. Aşağıdakilerden hangisi yurt(vatan) kavramının doğru tanımıdır?

- A) Üstün bir otoriteye uyan insan topluluğunun oluşturduğu hukuksal bir örgüttür.
- B) Devletin yönetme yetkisidir.
- C) Bir ulusun üzerinde yaşadığı, varlığını sürdürdüğü toprak parçasıdır.
- D) Aynı toprak üzerinde yaşayan insan topluluğudur.

4. Aşağıdakilerden hangisi devletin temel özellikleri arasında yer almaz?

- A) Devlet otoritesi siyasidir.
- B) Devlet otoritesi devamlıdır.
- C) Devlet otoritesi toplum yararına çalışır.
- D) Devlet otoritesi hukuku tanımaz.

5. Aşağıdakilerden hangisi Anayasamızın değiştirilemez hükümlerinden biri değildir?

- A) Devletin yönetim şekli,
- B) Cumhuriyetin nitelikleri,
- C) Devletin başkenti,
- D) Seçimlerin kaç yılda bir yapılacağı

6. Aşağıdakilerden hangisinin demokrasi-lerde yeri yoktur?

- A) Eşitlik
- B) Özgürlük
- C) Ulusal egemenlik
- D) Çıkarıcılık

7. Aşağıdakilerden hangisi demokrasinin dayandığı temel ilkelerden biri değildir?

- A) Ferdietçilik
- B) Özgürlük
- C) Çoğulculuk
- D) Eşitlik

8. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin yönetim yapısı ile ilgili yanlış bir bilgidir?

- A) Genel yönetim, merkez örgütü ve taşra örgütü olmak üzere ikiye ayrılır.
- B) Merkezi yönetimin başında Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulu bulunur.
- C) İllerdeki yönetim işleri, Kaymakamın başkanlığında yürütülür.
- D) Bakanlar Kurulu, Başbakan ve Bakanlardan oluşur.

9. Tüm insanlar doğuştan bazı haklara sahiptir. Temel haklar adını alan bu haklar devredilemez, vazgeçilmez haklardır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi temel haklardan birdir?

- A) Yaşama hakkı
- B) Seçme hakkı
- C) Toplu sözleşme ve grev hakkı
- D) Seçilme hakkı

10. Aşağıdakilerden hangisinde sivil toplum örgütü doğru olarak tanımlanmıştır?

- A) Aynı topraklar üzerinde yaşayan insan topluluğudur.
- B) Aynı görüşü savunan kişilerin oluşturduğu gönüllü kuruluşlardır.
- C) Halkın kendi kendisini yönetmesidir.
- D) Devlet teşkilatında çalışan görevlilerdir.

11. Aşağıdakilerden hangisi kamu kavramını ifade eder?

- A) Aynı görüşü paylaşan kişiler
- B) Aynı bölgede yaşayan insanlar
- C) Bir ülkede yaşayan bütün insanlar
- D) Yöneticilerin ortak düşüncesi

12. Aşağıdakilerden hangisi yerel yönetim birimlerinden biri değildir?

- A) İlçe yönetimi
- B) Köy yönetimi
- C) Belediye yönetimi
- D) İl özel idaresi

13. Doğrudan Demokrasi ilk ortaya çıkan demokrasi örneğidir. Bu tür demokraside halkın tümü zaman zaman toplanarak devlet işlerini görüşüp karara varırdı.

Buna göre günümüzde doğrudan demokrasinin uygulanmasını aşağıdakilerden hangisi zorlaştırmıştır?

- A) Seçim sistemi
- B) İnsan haklarının gelişmesi
- C) Nüfusun kalabalıklığı
- D) Halkın isteksizliği

14. Devlet sürekli bir kurumdur. Bu sürekliliği otoriteyle sağlar.

Devlet bu otorite gücünü aşağıdakilerden hangisinden alır?

- A) Silahlı kuvvetlerinden
- B) Yabancı güçlerden
- C) Sivil toplum örgütlerinden
- D) Yasalardan

15. Aşağıdakilerden hangisi Cumhurbaşkanı'nın görev ve yetkileri arasında yer almaz?

- A) Devleti yurt içinde ve dışında temsil eder.
- B) Bazı yüksek memurları atar.
- C) Yasaları yapar.
- D) Uluslararası antlaşmaları onaylar.

16. Aşağıdakilerden hangisi Temsili Demokrasi'nin özellikleri arasında yer almaz?

- A) Seçilenlerin yönetim ve yasama yetkisini kullanmaları
- B) Halkın yasaları veto hakkına sahip olması
- C) Vatandaşların siyasal baskı kurabilmesi
- D) Temsilcilerin belli bir dönem için seçilmesi

17. **Demokraside vatandaşlar ülke yönetimine aşağıdaki haklardan hangisini kullanarak katılabilirler?**

- A) Sağlık hakkı
- B) Toplu sözleşme ve grev hakkı
- C) Seçme ve seçilme hakkı
- D) Yaşama hakkı

18. **Günümüzde, seçme, seçilme ve siyasal faaliyetlerde bulunma gibi siyasal hakları kullanabilmenin ön koşulu aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) O ülkenin vatandaşı olmak
- B) Kırk yaşını doldurmuş olmak
- C) Yüksek okul mezunu olmak
- D) En az bir yabancı dil bilmek

19. Mülki yönetim bölümlerinden en kapsamlı olanı il yönetimidir.

Aşağıdakilerden hangisi il yönetiminin bölümlerinden biri değildir?

- A) Vali
- B) İl özel idaresi
- C) İl yönetim başkanları
- D) İl İdare Kurulu

20. İli vali yönetir. Vali; ilde devletin, hükümetin ve ayrı ayrı her bakanlığın temsilcisidir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi valinin görev ve yetki alanının dışındadır?

- A) Hükümet emirlerini uygulamak.
- B) Kamu düzenini ve güvenliğini sağlamak.
- C) Devlet tüzel kişiliğini temsil etmek.
- D) Türk Silahlı Kuvvetlerine başkomutanlık yapmak.

21. **Ülkemizde köy kurma yetkisi aşağıdakilerden hangisine aittir?**

- A) Cumhurbaşkanlığı'na
- B) İçişleri Bakanlığı'na
- C) Halka
- D) Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne

22. Devletin ana yönetim görevleri, merkezi yönetimi oluşturan kuruluşlar tarafından yürütülür.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi merkezi yönetim kuruluşlarından birisidir?

- A) Bakanlar Kurulu
- B) İl Özel İdaresi
- C) İl Genel Meclisi
- D) Belediyeler

23. İl müdürleri, bakanlıkların ildeki en yüksek görevlileridir. Görevlerinden dolayı valiye karşı sorumludurlar.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi ilde bulunan müdürlerden birisi değildir?

- A) Defterdar
- B) İl Nüfus ve Vatandaşlık Müdürü
- C) Kaymakam
- D) Kültür Müdürü

24. İl idare Kurulunun başkanı validir. İl İdare Kurulu yönetsel alanda valiye yardım eden bir kuruluştur.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi il idare kurulu üyesi değildir?

- A) Hukuk İşleri Müdürü
- B) Sağlık Müdürü
- C) Defterdar
- D) Belediye Başkanı

25. **Aşağıdakilerden hangisi Milli Güvenlik Kurulu üyelerinden biri değildir?**

- A) Adalet Bakanı
- B) Maliye Bakanı
- C) İç İşleri Bakanı
- D) Milli Savunma Bakanı

GENEL TEKRAR - I

1. Anayasamıza göre genel ve katma bütçeli kuruluşların, gelir ve giderleri ile mallarını TBMM adına denetleyen, sorumluların hesap ve işlemlerini kesin hükme bağlayan kuruluş aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sayıştay
B) Danıştay
C) Devlet Planlama Teşkilatı
D) Valilik

2. Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin yönetim yapısına göre, hükümet ve bakanlıklara görevlerinde yardımcı olmak ve görüş bildirmek üzere merkezde yardımcı kuruluşlar kurulmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi bu kuruluşlardan biri değildir?

A) Sayıştay
B) Milli Güvenlik Kurulu
C) Bakanlar Kurulu
D) Danıştay

3. Sosyal haklar, vatandaşlara sosyal yaşantısında, herkes için insanlık onuruna yaraşır bir yaşam seviyesi sağlamayı hedefler.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi sosyal haklardan biri sayılmaz?

A) Ailenin korunması hakkı
B) Seçme ve seçilme hakkı
C) Sanatın ve sanatçının korunması hakkı

4. D) Eğitim ve öğrenim hakkı
Sosyal haklar, sosyal devlet ilkesinin gereklerindendir. Ülkemizde sosyal güvenlik önlemleri devletimiz tarafından alınmıştır. Ancak, bu önlemler yeterli değildir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi sosyal güvenlik kuruluşlarından biri değildir?

A) Bağ-Kur
B) Emekli Sandığı
C) Sosyal Sigortalar Kurumu
D) Tarım Kredi Kooperatifleri

5. Kurtuluş Savaşı sırasında, Türk kadınları savunma hizmetlerini de yerine getirdiler. Cephe gerisinde hastanelerde çalışıp cepheye silah taşıdılar. Buna karşın Türk kadını Cumhuriyet dönemine kadar toplumda istenen yerini alamadı.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

A) Türk kadını Kurtuluş Savaşı'nda üzerine düşeni yerine getirmiştir.
B) Türk kadını diğer işlerinin yanında yurt savunmasına da katkıda bulunmuştur.
C) Türk kadını Cumhuriyet döneminden önce toplumdaki saygın yerine kavuşmuştur.
D) Türk kadını ancak Cumhuriyet'le birlikte toplumdaki istenen yerine kavuşmuştur.

6. Aşağıdakilerden hangisi merkezi yönetimin taşra kuruluşu değildir?

A) İl
B) İlçe
C) Bölge Müdürlüğü
D) Köy

GENEL TEKRAR I

7. Ülkemizde ilçelerin kurulması aşağıdakilerden hangisi ile olur?

- A) Bakanlar Kurulu kararıyla
- B) İç İşleri Bakanının kararıyla
- C) Kanunla
- D) Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle

8. Aşağıdakilerden hangisinde kamuoyu kavramının tanımı doğru olarak verilmiştir?

- A) Halkın belirli bir konu ve sorun üzerinde oluşan özel kanısıdır.
- B) Halkın kendi kendisini yönetmesidir.
- C) Bir düşünceye bir fikre körü körüne bağlanmaktır.
- D) Halkın yönetime katılmasıdır.

9. Sivil Toplum, “devletin müdahalesi dışında kalmış ve bireylerin kendi kendilerini yönlendirebildikleri demokratik bir yapıdır. Burada kendiliğinden bir oluşum söz konusudur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi sivil toplum örgütlerinden değildir?

- A) Dernekler
- B) Sendikalar
- C) Kamu İktisadi Kuruluşları

10. D) Okul aile birlikleri
Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin başı Cumhurbaşkanısıdır.

Aşağıdakilerden hangisi Cumhurbaşkanı'nın görev ve yetkileri arasında yer almaz?

- A) Türkiye Cumhuriyetini ve milleti temsil etmek
- B) Yasaları onaylamak veya TBMM'ye geri göndermek
- C) YÖK başkanını atamak
- D) Dilediği siyasi partiye üye olmak

11. Anayasamız, vatandaş olmanın sınırlarını çizmiştir. “Türk Devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkes Türk'tür. Türk ananın ve Türk babanın çocuğu Türk'tür.

Buna göre yabancı babadan ve Türk anadan olan bir kişinin vatandaşlığı aşağıdakilerden hangisine göre belirlenir?

- A) Kanunlara
- B) Annesinin yaşına
- C) Babasının yaşına
- D) Anne ve babanın eğitim durumuna

12. Sağlık ve benzeri sebeplerle özürlü olanlar, askerlik hizmetiyle yükümlü tutulmazlar.

Buna göre askerliğe elverişli olup olmama hali aşağıdaki dönemlerin hangisinde belirlenir?

- A) Muvazzaflık döneminde
- B) İhtiyatlık döneminde

13. C) Yoklama döneminde
D) Eğitim döneminde
Anayasamızın 72. maddesinde, “Vatan hizmeti, her Türk’ün hakkı ve ödevidir. Bu hizmetin silahlı kuvvetlerde veya kamu kesiminde ne şekilde yerine getirileceği veya getirilmiş sayılacağı kanunla düzenlenir.” denilmektedir.

Burada, “vatan hizmeti” olarak vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Vergi vermek
B) Askerlik yapmak
C) Kanunlara ve kurallara saygılı olmak
D) Seçimlere katılmak

14. Terhis olan, yani askerlik görevini yapan kimsenin 40 yaşına kadar her yıl yoklama yaptırıp, savaşa hazır olması durumu aşağıdakilerden hangisi ile ifade edilir?

- A) Muvazzaflık dönemi
B) İhtiyatlık (yedeklik) dönemi
C) Eğitim dönemi
D) Yoklama dönemi

15. Devletin iç güvenlik, savunma, eğitim, bayındırlık, ulaştırma, sağlık gibi bir çok görevi vardır. Bu görevleri yerine getirmek için de paraya ihtiyacı vardır.

Buna göre, devletin halktan önceden belirlenmiş kurallara göre aldığı nakit para aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Vergi
B) Borç
C) Tahvil
D) Bono
16. Türk kadını bugünkü yerine, Cumhuriyetten sonra kavuşmuştur. Atatürk’ün önderliğinde yapılan inkılaplar, Türk kadınına yeni ufuklar açmıştır.

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Cumhuriyetle birlikte Türk kadını yeni haklara kavuşmuştur.
B) Atatürk inkılapları Türk kadınlarının ufkunu açmıştır.
C) Türk kadını, her dönem hak ve hürriyetlere sahip olmuştur.
D) Türk kadını, Cumhuriyetten önce geniş hak ve hürriyetlere sahip değildir.

17. Demokrasi halk iktidarı, halkın egemenliğine dayanan yönetim şeklidir.

Buna göre demokraside hakimiyetin kaynağı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Devlet
B) Millet
C) Ordu
D) Yurt

18. Mülki yönetim bölümlerinden en kapsamlı olanı il yönetimidir. İller yasa ile kurulur. Bugün ülkemizdeki il sayısı 81’dir.

Ülkemizde illerin en yüksek yöneticisi aşağıdakilerden hangisidir?

GENEL TEKRAR I

- A) Kaymakam
B) Vali
C) İl Jandarma Komutanı
D) İl Sağlık Müdürü
19. Ülkemizde kuruluş ve işleyişleri, Serbest Bölgeler Kanunu ile düzenlenmiş Serbest bölgeler kurulmuştur.
- Aşağıdakilerden hangisi Serbest bölgeler' in kuruluş amaçlarından biri değildir?**
- A) İhracat için yatırım ve üretimi artırmak.
B) Sermaye ve teknoloji girişini hızlandırmak.
C) Ekonomik girdi ihtiyacını ucuz ve düzenli şekilde temin etmek.
D) Ülke topraklarının işgalini kolaylaştırmak
20. Vali, ilde devletin, hükümetin ve ayrı ayrı her bakanlığın temsilcisidir. Devlet tüzel kişiliğini temsil eder.
- Buna göre aşağıdakilerden hangisi valinin emri altında çalışan görevlilerden değildir?**
- A) Milli Eğitim Müdürü
B) İl Sağlık Müdürü
C) Cumhuriyet Savcısı
D) Hukuk İşleri Müdürü
21. İşçiler, iş verenler, memurlar çalışma hayatından doğan haklarını elde etmek için örgütler kurarlar.

Bu örgüt aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Lokavt
B) Sendika
C) Kurultay
D) Kamuoyu
22. Ülkemizde, 18 yaşını dolduran her Türk vatandaşı seçme ve halk oylamasına katılma hakkına sahiptir. Bu hakların kullanılması kanunla düzenlenir.

Kanuna göre, aşağıdakilerden hangisi oy kullanamaz?

- A) Subaylar
B) Siyasi parti temsilcileri
C) Askeri öğrenciler
D) Muhtarlar

23. Vatandaş olmanın ayırıcı özelliklerinin başında siyasal haklar gelmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi siyasal haklardan biri değildir?

- A) Siyasi partiye üye olmak.
B) İşçi sendikasına üye olmak.
C) Siyasi parti kurmak.
D) Seçimlerde oy kullanmak.

24. İşçiler ve iş verenler haklarını karşılıklı kullanabilirler. Bütün bu eylemler için yasal düzenlemeler mevcuttur.

Aşağıdakilerden hangisi iş verene ait bir eylemdir?

- A) Grev
B) Lokavt
C) Gösteri
D) Yürüyüş

25. **Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nde yürütme görev ve yetkisi aşağıdakilerden hangisine aittir?**

- A) Türkiye Büyük Millet Meclisine
B) Türk Silahlı Kuvvetlerine
C) Türk milletine
D) Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kuruluna

GENEL TEKRAR - II

1. İnsanlar, toplu halde yaşarlar. İnsanın kendine özgü bir statüsü ve bu statüye uygun bir rolü vardır. İnsanlar toplumsal rollerini yerine getirirken, karşılıklı ilişkiler ve etkileşim içinde bulunurlar. Bu ilişkiler bire bir olduğu gibi, gruplar arasında da olabilir. Bu ilişkilerin düzenlenmesi ve sağlıklı yürütülmesi için devlete ihtiyaç vardır.

Bu paragrafa göre aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) Kişiler ve gruplar arası ilişkilerin sağlıklı yürütmesi için devlete gerek vardır.
- B) İnsanlar, toplumsal rollerini yerine getirirken, karşılıklı etkileşim içindedirler
- C) İnsanların toplu halde yaşamasından doğan rol ve statüleri vardır.
- D) Toplu halde yaşayan insanlar, ilişkilerinin düzenlenmesi ve sağlıklı yürütmesini asla istemezler.

2. "Devlet, otoritesini halkın yararı için kullanır."

Aşağıdakilerden hangisi devletin otoritesini kullandığı alanlar arasında yer almaz?

- A) Bazı vatandaşların kişisel çıkarlarının gerçekleşmesini sağlar.
- B) Yargının, anayasanın gösterdiği mahkemeler tarafından yapılmasını sağlar.
- C) Anayasanın yetki verdiği yürütme organında tüm vatandaşlara kanunların eşit uygulanmasını sağlar.
- D) Kanunların yapılmasını sağlar.

3. Anayasamızın; devletin şekli, Cumhuriyetin nitelikleri, devletin bütünlüğü, dili, bayrağı, ulusal marşı ve başkenti ile ilgili maddeleri değiştirilemez ve değiştirilmesi teklif dahi edilemez.

Bu maddelerin, değiştirilemez olmasıyla aşağıdakilerden hangisi amaçlanmıştır?

- A) Ülkeyi demokratikleştirmek.
- B) Ülkede insan haklarına saygıyı artırmak.
- C) Ülkenin ekonomik gelişmesini sağlamak.

- D) Türkiye Cumhuriyetinin devamını sağlamak.

4. Devletin asıl amaç ve görevi topluma ihtiyacı olan çeşitli hizmetleri sunmaktır.

Aşağıdakilerden hangisi anayasamıza göre devletimizin amaç ve görevlerinden biri değildir?

- A) Ülkenin bölünmezliğini korumak.
- B) Türk milletinin, bağımsızlığını ve bütünlüğünü korumak.
- C) Komşu ülkelerin iç işlerine müdahale etmek.
- D) Kişinin temel hak ve özgürlüklerini korumak.

5. Anayasamıza göre egemenliğin sahibi Türk milletidir. Millet, egemenlik hakkını Anayasanın koyduğu esaslara göre yetkili organlar eliyle kullanır.

Aşağıdakilerden hangisinde bu yetki ve organlar yanlış verilmiştir?

- A) Yasama yetkisi: TBMM
- B) Yürütme yetkisi: Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulu
- C) Güvenlik yetkisi: Türk Silahlı Kuvvetleri
- D) Yargı yetkisi: Bağımsız mahkemeler

6. Demokrasi egemenliğin halka ait olduğu bir yönetim biçimidir. Halk egemenlik hakkını ya doğrudan ya da seçeceği temsilcileri aracılığıyla kullanır.

Aşağıdakilerden hangisi ülkemizde halk adına egemenlik hakkını kullanır?

- A) TBMM
- B) Bağımsız mahkemeler

GENEL TEKRAR II

- C) Devlet Denetleme Kurulu
D) Milli Güvenlik Kurulu
7. İnsan yaşadığı toplumun bir üyesidir. Bir çok haklarının yanında, yerine getirmesi gereken ödevleri de vardır.
- Aşağıdakilerden hangisi sorumluluk duygusu gelişmiş vatandaş davranışına örnek olamaz?**
- A) Bir yolcunun kırmızı ışıkta geçen sürücüyü uyarması
B) Bir esnafın, sokağa çöp atan komşusunu ikaz etmesi
C) Bir öğrencinin sınıf duvarını kirletmesi
D) Bir ev kadınının fakir komşusuna yardım etmesi
8. Bireylerin birbirleri ve devlet ile olan sorunlarını çözmek yargının görevidir.
- Ülkemizde bu görevi aşağıdakilerden hangisi yapar?**
- A) TBMM
B) Cumhurbaşkanı
C) Bağımsız mahkemeler
D) Bakanlar Kurulu
9. Cumhurbaşkanı, Türkiye Cumhuriyeti'ni ve milletin birliğini temsil eder.
- Cumhurbaşkanlığıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğru değildir?**
- A) TBMM tarafından yedi yıl için seçilir.
B) Aynı kişi iki defa Cumhurbaşkanı seçilebilir.
C) Cumhurbaşkanı seçilmek için kırk yaşını doldurmuş olmak gerekir.

- D) Cumhurbaşkanı olmak için yüksek öğrenim yapmış olmak gerekir.
10. Anayasamıza göre kamu görevlileri siyasal partilere üye olamazlar.
- Anayasamızın bu kararı ile aşağıdakilerden hangisi amaçlanmıştır?**
- A) Siyasi partilerin üye sayısını azaltmak
B) Memurların siyasal hürriyetlerini kısıtlamak
C) Kamu görevlilerinin vatandaşla eşit hizmet vermesini sağlamak
D) Siyasal partileri düzene sokmak
11. Vatandaş olmanın bireylere yüklediği çeşitli ödevler vardır.
- Aşağıdaki ödevlerin hangisinden sadece erkekler sorumlu tutulmuştur?**
- A) Vergi verme
B) Kanunlara uyma
C) Askerlik yapma
D) Seçme ve seçilme
12. İş yasalarımız işçi ve işverenlere çeşitli haklar sağlamıştır.
- Aşağıdakilerden hangisi işçilere tanınan yasal haklardan biri değildir?**
- A) Lokavt ilan etmek
B) Toplu sözleşme yapmak
C) Grev yapmak
D) Sendika kurmak
13. Anayasamıza göre, hiçbir devlet organı, makam, kurum veya kuruluş mahkemelere emir ve direktif veremez, kararlarına müdahale edemez.
- Anayasamızın bu maddesiyle aşağıdakilerden hangisi gerçekleştirilmiştir?**
- A) Ulusal egemenlik

- B) Yasama serbestliđi
C) Yargı bağımsızlığı
D) Halkın özgürlüğü
14. Vergi, vatandaşların karşılığında şahsi bir çıkar beklemeden, önceden belirlenmiş kurallara göre devletin görevlerini yerine getirmesi için devlete verdikleri paradır.

Buna göre, aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) Vatandaşlar hiçbir şahsi çıkar gözetmeden vergisini öderler.
B) Vatandaşın ödeyeceğı vergi belli bir kural, ya da kanuna göre belirlenmez.
C) Vatandaş, devletin millete karşı olan görevini yerine getirmesi için vergi öder.
D) Vergi nakit para olarak ödenir.
15. Anayasamızda; "Herkes kamu hizmetlerini karşılamak üzere, gücüne göre, vergi ödemekle yükümlüdür. Vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı, maliye politikasının sosyal amacıdır." ifadesi yer almaktadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi savunulamaz?

- A) Devletin görevini daha iyi yerine getirebilmesi için vergimizi ödemeliyiz.
B) Kamu hizmetlerinin giderleri vergi gelirleriyle karşılanmaktadır.
C) Ödediğimiz vergiler bize okul, hastane, fabrika, baraj olarak geri döner.
D) Vergi ödemek bir yükümlölük değildir.
16. Yasama; ülkede düzenin sağlanması için gerekli olan kanunların yapılmasıdır. Ülkemizde bu görevi milletin seçtiğı temsilcilerden oluşan TBMM yerine getirmektedir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi TBMM'nin görev ve yetkilerinden biridir?

- A) Başbakanı atamak istifasını kabul etmek

- B) Yüksek dereceli memurları atamak
C) Kanun koymak, değıştirmek veya kaldırmak
D) Devleti, yurt içinde ve dışında temsil etmek
17. Demokrasi, halkın, halk tarafından halk için yönetilmesidir. Yani halkın, kendi kendisini yönetmesidir. Demokraside herkes eşit hak ve özgürlöklere sahiptir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi demokratik bir ülkede olamaz?

- A) Halk kendisini yönetecekleri kendi seçer.
B) Herkes eşit hak ve özgürlöklere sahiptir.
C) Seçimlere birden çok parti katılır.
D) Yöneticilik babadan oğula geçer.
18. Devlet, ülke üzerinde yerleşmiş millet niteliğindeki bir toplumun beraber yaşamak amacıyla meydana getirdiğı siyasi ve hukuki bir örgüttür.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi devletin temel işlevlerinden biri değıldir?

- A) Ülkeyi iç ve dış tehlikelere karşı korumak
B) Ülkeyi din kurallarına göre idare etmek
C) Toplumsal ilişkileri düzenlemek
D) Vatandaşlar arası ilişkileri yönetmek
19. Vatandaş olma bilinci; vatandaşlık haklarımızın ve sorumluluklarımızın farkında olmaktır. Bu bilinç hak ve sorumluluklarımızı tanımakla olur.

Buna göre vatandaşlık bilincine ulaşmış kişiden aşağıdaki davranışlardan hangisi beklenmez?

GENEL TEKRAR II

- A) Kendi çıkarlarını toplum çıkarlarının üstünde tutar.
B) Herkesin haklarına saygı gösterir.
C) Çevreyi korur ve kirlilemez.
D) Yasalara uygun davranır.
20. Kişiler insanca yaşamaları için devletten gerekli tedbirlerin almasını isteme hakkı vardır. Kişiler bunu isterken kendileri de devlete karşı görevleri ve sorumluluklarını eksiksiz yerine getirmelidir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi vatandaşların devlete karşı görevlerinden biri değildir?

- A) Vergi ödemek
B) Askere gitmek
C) Kanunlara uymak
D) Konut edinmek

21. Kadınlar çalışma hayatındaki başarıları ile Türk toplumunun üretimine, gelişmesine ve mutluluğuna katkıda bulunmaktadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Türk kadını çalışma hayatında başarılı olamamıştır.
B) Türk kadını, toplumun üretimine katkıda bulunmaktadır.
C) Türk kadını, çalışmasıyla toplumun gelişmesine katkıda bulunmaktadır.
D) Türk kadınının, çalışma hayatındaki başarıları toplumun mutluluğuna yansımaktadır.

22. Vatandaş olmanın ayırıcı özelliklerinin başında siyasal haklar gelmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi vatandaşın sahip olduğu siyasal haklardandır?

- A) Sosyal güvenlik hakkı
B) Eğitim hakkı
C) Sağlık hakkı
D) Seçme ve seçilme hakkı

23. Atatürk; "Askerlik nasıl bir vatan borcu ise, vergi de vatandaşın ödemesi gereken borçtur." **sözüyle aşağıdakilerden hangisinin önemini işaret etmiştir?**

- A) İyi bir vatandaş olmanın
B) Vergi vermenin
C) Kanun ve kurallara saygılı olmanın
D) Vatan hizmetinin

24. Atatürk; Dünyada hiçbir milletin kadını, "Anadolu kadınından daha fazla çalıştım, milletimi kurtuluşa ve zafere götürmekte Anadolu kadını kadar emek verdim diyemez." demiştir.

Atatürk bu sözüyle aşağıdakilerden hangisini vurgulamak istemiştir.

- A) Türk kadınının Kurtuluş Savaşında gösterdiği fedakarlığı
B) Türk kadınının iyi eğitim gördüğünü
C) Diğer ülkelerin kadınlarının daha çalışkan olduğunu
D) Türk kadınının emeklerinin boşa gittiğini

25. Anayasamız, ekonomik hakları "çalışma hakkı" biçiminde düzenlemiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi ekonomik haklardan biridir?

- A) Seçme ve seçilme hakkı
B) Konut edinme hakkı
C) Sendika hakkı
D) Dilekçe hakkı